

"Projekt Matchning" för välutb

— I december förra året kändes det tungt, jag tyckte att jag mötte diskriminering och rasism vart jag än ringde, berättar Arne Svensson, ansvarig för Stockholms Stads "Projekt Matchning", som ska hjälpa välutbildade arbetslösa invandrare att få jobb.

- Men efterhand insåg jag att de flesta företagen resonerade rationellt. I dag fungerar projektet över förväntan.

Arne Svensson är konsult med lång erfarenhet från näringslivet, han har haft chefsposter i företag som Sandvik och Dynapac. Förra

sommaren anställdes han av Stockholms Stad med tanken att hans kontakter och kunskaper skulle öppna dörrar som dittills varit stängda för invandrare.

- Jag söker upp företag i branscher med positiv konjunktur för att kartlägga deras behov av ar-

betskraft under de närmaste två åren. Sedan matchas resultaten mot arbetsförmedlingarnas listor över arbetslösa invandrare, och vi presenterar lämpliga kandidater.

Nedslående resultat

I höstas var några av företagen intresserade redan på detta stadium. Ett tjugotal invandrare fick praktikplatser på bland annat Ericsson, Siemens Elema och Mismomex AB. Men i övrigt var resultaten nedslående. Flera av dem Arne Svensson vände sig till avböjde med hänvisning till dåliga erfarenheter av invandrare. Detta tolkade Arne Svensson som ett utslag av främlingsfientlighet. Närmare kontakt med företagen visade att många faktiskt hade försökt, men att det inte fallit väl ut:

- Till 9 procent var det yrkes-svenskan som brustit. Dessutom är många invandrare ovana vid att arbeta i självstyrande grupper, som blir allt vanligare. Det kunde också röra sig om kulturella aspekter, som att en del muslimska män har svårt att ta till order av kvinnor.

Arne Svensson menar att arbetet kändes lättare när han förstod att det ofta var rationella motiv som låg bakom företagens avvisande attityd.

- Sådana hinder kan ju övervinnas!

Språkutbildning

Stockholms Stad har nu tagit till sig erfarenheterna från näringslivet. EU-pengar har sökts för att invandrare efter att ha lärt sig grunderna i svenska ska ges språkutbildning inom sitt yrke. Här ska även ingå undervisning om hur svenska arbetsplatser fungerar - om projektgrupper och fackliga avtal, samt om den svenska mentaliteten.

- Målet är inte att invandrare ska göras om, utan att de ska få en chans att förstå hur vi är. Sedan är det upp till dem.

Enligt vad Arne Svensson erfarit är det också viktigt att arbetslösa invandrare har uppdaterade yrkeskunskaper. Företag ska därför erbjudas att en invandrare utbildas utifrån deras behov, mot löfte om praktikplats.

- Thorildsplans gymnasium ska satsa på denna form av utbildning. I augusti börjar en första klass med 16 elever som företag har lovat ta hand om. Utbildningarna skräddarsys, säger arbetsgivaren att de behöver en styrnings- och regleringstekniker som ska behärska vissa moment utgår vi från det.

Kursplan diskuteras.

Christer Karlsson på Ericsson Components diskuterar kursplaner med Arne Svensson från KARU-Stockholms Stads kansli för arbetsmarknad och utbildning och Allan Bernhardsson från Thorildsplans gymnasium.

Praktik är nyckeln till anställning

Misomex i Fruängen behövde en montör och gick med på att låta Arne Svensson presentera arbetslösa invandrare med lämpliga meriter. Marinko Orlovac från Bosnien fick komma på intervju, och provanställdes under tre månader. När denna period var slut fick han jobbet som montör. Nyckeln till arbete var att få praktisera på företaget en tid, menar Marinko Orlovac.

Invandrare kan få upp till sex månaders praktik, även kallad arbetsplatsintroduktion, där lönen betalas ut av försäkringskassan.

- Praktiken är jätteviktig. Därigenom får man en chans att visa att man duger, att man är noggrann, punktlig, säger Marinko Orlovac, som kom till Sverige för tre år sedan, och sedan dess studerat svenska och vikarierat som vaktmästare på Fruängsskolan.

Ett bra intryck

Hans chef, Lars Ekvall ser också fördelar med praktiken.

- Marinko gav ett bra intryck vid intervjun, stod sig väl i konkurrensen med övriga sökanden. Men jag har ju inte kapacitet att bedöma betyg från utländska skolor, och jag kan ju inte ringa någon

och få reda på hur Marinko är som yrkesmänniska.

- Det är bra att det lämnas en öppning, på så sätt vågar vi ta risker. Kostnaderna minimeras.

Enligt Marinko Orlovac är många invandrare negativa till praktikplatser, eftersom de inte tjänar mer än när de lever på bidrag.

- De säger att de inte vill jobba gratis, att de vill ha ett riktigt arbete. Men jag känner ingen invandrare som fått ett jobb utan att först ha praktiserat.

Kände mig välkommen

Under de tre månaderna lyckades Marinko Orlovac visa att han klarade av arbetet med Misomex steg- och repetermaskiner för grafiska branschen.

- Min förman hjälpte mig mycket, han tog sig tid att förklara allting, även sådant som hur stämpelklockan fungerade. Det gjorde att jag kände mig välkommen.

- Jag har alltid varit duktig på elektronik, det har tidigare varit både mitt yrke och min hobby. Jag var ganska säker på att jag skulle klara av arbetet. När jag fick anställning kändes det ändå fantastiskt,

Duktig på elektronik.

— Min förman hjälpte mig mycket, han tog sig tid och förklarade, säger Marinko Orlovac som kom till Sverige för tre år sedan.

ildade invandrare

Hittills har Arne Svensson främst vänt sig till större företag, men i dagarna nås även 1400 små och medelstora företag av ett utskick från KARU - Stockholm Stads kansli för arbetsmarknad och utbildning, där "Projekt Matchning" presenteras.

- Vi har redan hört av ett femtontal som blivit intresserade!

Invandrare i underläge

Arne Svensson håller med om att erbjudandet om matchning, invandrarpraktik och skräddarsydda utbildningar kan ses som att

invandrare erbjuds fördelar gentemot svenskar.

- Det behövs. Invandrarna är i stort underläge gentemot svenskarna, de saknar kontakter eller referenser. Och invandrarungdomar måste få se att utbildning lönar sig.

Montör. Att praktisera på företaget är viktigt säger Marinko Orlovac från Bosnien. Nu har han anställning på Misomex i Fruängen.

TEXT:
GABRIEL ARTHUR
FOTO:
JOACIM ÖSTERSTAM